

OCTAVA PROPOSITIO.

NECESSE EST INFIDELIEM

in omni opere peccare.

Damnata.

EXPLANATIO.

1117 **S**entiendum est, non esse necessarium, quod Infidelis in omni opere libero peccet.

Intellige damnationem, non solum de Infideli negativè, id est, qui non credit, eo quod nunquam de fide aliquid audivit; sed etiam de Infideli contrariè, id est, qui resistit fidei, sufficienter ei proposita; vel de Infideli privativè, id est, qui culpabiliter ignorat res fidei.

1118 Hæc damnata propositio (quæ fuit 26. Baii) temeraria, aut erronea iudicanda est; ut aiunt Salmantic. tom. 5. disput. 2. num. 20. & non audeo, hæreticam dicere: nam etsi opponatur Trident. sess. 6. can. 7. & Divin. Scripturæ; cum actio obstetricum in occultando infantes Hæbreos, Exodi 1. & actio Raab. occultandi exploratores, Iosue 2. laudantur, & Daniel, cap. 5. ait Nabuc. *peccata tua elemosinis redime*; tamen nec defuerunt, qui Nabucodonosori, & obstetricibus aliquam fidem concessere, ut dicunt Salmantic. num. 21. imò & locus Pauli ad Roman. 2. dicentis: *Quæ legem non habent, naturaliter ea, quæ legis sunt, faciunt*; ab aliquibus

Sanctæ Ecclesiæ Doctoribus intelligitur de Gentilibus ad fidem conversis; unde dicta propositio non videtur error immediatus contra fidem, sed media aliqua illatione.

Ratio damnationis est: quia Infideles possunt facere opera honesta virtutum moralium, quæ ex obiecto honesto honestatem habeant, & nulli legi opponantur ex aliqua circumstantia: ergo recipient moralitatem, non malam: ergo bonam, iuxta dicta numer. 1041.

Confirmatur, quia Infideles obligantur ad servanda legis naturæ præcepta, etiam manendo in infidelitate: ergo opera, quibus adimplentur hæc præcepta, non possunt esse mala, aliàs ad malè operandum obligarentur.

Vide Ioannem à Sanct. Thom. in 1. 2. D. Thom. disp. 19. art. 3. & Godoy, disp. 41. & Suarez, lib. 1. de grat.

1119 Oppones 1. textum Pauli ad Hæbræos 11. v. 6. *Sine fide enim impossibile est placere Deo*; 2. verba eiusdem ad Roman. 14. *Quod non est ex fide, peccatum est*: ergo qui non habet fidem, in omni humano opere peccat.

Respondeo: quod in textu ad Hæbræos loquitur Paulus de fide, ut est principium motus in Deum ultimum finem assequendum, ut constat ex verbis immediatè sequentibus, nimirum: *Credere enim oportet accedentem ad Deum, quia est, & inquirentibus se remunerator sit. Et sine fide Theologica*

hic

hic motus dari non potest; ita D. Augustin. apud Liranum hic, & etiam ipse Lira.

In textu autem Epistolæ ad Roman. sumit Apostolus fidem, non pro Christiana fide, sed pro credulitate, persuasione, & dictamine conscientiæ; ita Chrisost. Ambros. Theodor. & alii Patres apud Cornelium Alapide, supra hunc locum, ut constat ex contextu; & idem est ac dicere: *Quod non est secundum conscientiam, vel quod est contra conscientiam peccatum est*; ita Div. Thom. 1. 2. quæst. 19. art. 4. vide Cornelium vindicantem à calumniis Aug. & Bernard.

NONA PROPOSITIO.

REVERA PECCAT, QUI odio habet peccatum merè ob eius turpitudinem, & disconvenientiam cum natura, sine ullo ad Deum offensum respectu.

Damnata.

EXPLANATIO.

1120 **S**entiendum est, non peccare eum, qui odio habet peccatum, ob eius turpitudinem, & dissonantiam cum natura, sine ullo respectu ad Deum offensum: quia ita declarat Alexand. contrarium damnando.

Adverte 1. quod natura humana ex se habet proportionem, etiam in peccatum lapsa, ad veritates omnes naturales divisivè cognoscendas, & ad bonum na-

turale honestum amandum, & odio habendum malum morale; ita Godoy in 12. de gratia, disp. 40. §. 2. num. 6. & disp. 41. & Gonet, disp. 1. artic. 1. concl. 2. & artic. 2. & alii. Ratio est: quia ipsa rationalis natura, non amittit bonitatem naturalem, & eius cum Deo naturalem similitudinem, & generalis concursus debetur illi, ex ipsius indigentia; & sufficit hoc ad aliquos naturalium virtutum actus eliciendos.

1121 2. Adverte, quod illud propositionis: *Sine respectu ad Deum*, non intelligitur positivè excludendo Deum, hoc est, si peccatum naturaliter turpe non esset, committeret peccator illud, etsi esset offensa Dei: nam hoc clarissimè peccatum est, sed intelligitur, negativè se habendo homo in illo odio respectu Dei.

Ratio ergo damnationis est: quia dissonantia peccati cum natura humana, & turpitudinis illius, etiam sine respectu ad Deum, est mala moraliter: ergo odio habere eam, etiam sine respectu ad Deum, non potest esse peccatum.

Vnde tale odium honestum naturali moralitate est: ergo laudabile etiam in Infidelibus, qui solum lumine naturali agnoscunt dissonantiam peccati cum ratione.

1122 Hæc propositio, licet hæretica non sit propter dicta à num. 1119. in antecedenti propositione, cui hæc proxima est; videtur tamen erronea.

R 4

Ad-

propter auctoritatem dicentis; & sic maiori, vel minori certitudine fultietur assensum, iuxta maiora, vel minora motiva credibilitatis, quae dantur in dicente: unde si dicens est persona pure humana, erit fides humana, ac proinde fallibilis: si dicens persona sit Divina, erit fides Divina, ac proinde infallibilis certitudinis; quia in Dei veracitate resolvitur, eius infinitam sapientiam connotantem; ita Conink de fide, disp. 9. dub. 3. num. 24. & Lugus de fide Divina, disp. 1. sect. 6. num. 80. plurima circa hoc latissime ab Authoribus tractantur; quae autem revelatio sufficiat ad fidem? Vide Lug. sect. 13. à §. 3.

Unde ipsamet mysteria fidei, possunt credi, vel praecise, quia audita à maioribus, hoc est, Magistris, aut parentibus; vel quia supposita hac instructione, creduntur propter revelationem Divinam illorum; illa est fides humana, haec Divina.

1130 2. Supponendum, quod fides Divina sumi potest, vel pro habitu, vel pro actu; sumpta pro habitu, est virtus, quae in baptismo infunditur, & quae hominem ad credendum inclinat; vide explicationem propositionis 17. ab Innocent. XI. damnatae, à n. 542. fides pro actu, est actus credendi.

1131 Sentiendum ergo est, quod non deficit in peccatore magno fides interna, & Divina, eo ipso, quod deficiat illi omnis amor; quia est propositio de fide

in Tridentin. definita, sess. 6. cap. 15.

Et patet scripturis pluribus, ex illo Ioannis 12. ubi dicit: *Multum ex principibus crediderunt in eum, sed non confitebantur; dilexerunt enim magis gloriam hominum, quam gloriam Dei.* Ecce hic deficit amor Dei, sed non fides actualis; & ex illo ad Corinth. 13. *Si habuero omnem fidem, charitatem autem non habuero, &c.* Et ex illo Iacob. 2. *Quid prodest fratres mei, si quis dicat, fidem se habere, opera autem non habeat?* Et inferius: *Fides sine operibus mortua est.* Et infra: *Sicut corpus sine spiritu mortuum est, ita fides sine operibus.*

Unde ista propositio damnata haeretica est; quia est error immediate pugnans contra veritatem fidei; vide Suarez, lib. 11. de gratia, cap. 5.

A ratione eius dissonantia probatur; quia actus fidei saepe antecedit actum amoris inferentis charitatis habitum, ut propositio obiecto, maneat voluntas libera ad amandum (nam actus fidei non est sicut clara visio, quae rapit voluntatem Beati, & necessario impellit ad amorem) ergo actus fidei potest esse sine amore, & sine charitatis habitu.

1132 Hucusque dicta intelliguntur de actu fidei.

Loquendo verò de habitu fidei non facile probatur à ratione, manere sine charitate; colligitur tamen ex relatis Pauli verbis 1. ad Corinth. 13. & ex illis: *Nunc au-*

tem

tem manent fides, spes, charitas. Et licet Suarez de fide, disp. 7. sect. 3. num. 3. asserat, esse haeresim, affirmare non manere in peccatore cum peccato lethali habitum fidei, Lug. tamen de fide, disput. 16. sect. 3. num. 39. dicit esse errori proximum, quia Trident. non expresse, licet ex contextu colligatur de eo loqui.

1133 Adverte, quod habitus fidei deperditur per peccatum infidelitatis, quamvis non sit haeresis: nam per dubitationem negativam mysterii fidei deperditur, etiam in opinione eorum, qui dicunt non esse haeresim, taliter de mysterio fidei dubitare, quae opinio videri potest in Curs. Moral. tom. 2. tract. 10. cap. 4. punct. 4. num. 56. vide Lug. disp. 17. sect. 5. à num. 84.

DECIMA TERTIA propositio.

QUISQVIS ENIM AETERNAE mercedis intuitu Deo famulatur scharitate si caruerit, vitio non caret, quoties intuitu licet beatitudinis, operatur.

Damnata.

EXPLANATIO.

1134 Sentiendum est, quod non datur vitium in eo, qui Deo famulatur intuitu mercedis, quamvis charitate careat: quia ita declarat Alexand.

Ratio est: quia ex vna parte est

motivum honestum, cum pro bonis temporalibus, vel necessariis, vel vtilibus adipiscendis, si alia prava circumstantia non detur, licitum sit Deo orare, & mediis operibus, obligare; & alias non obligamur habere in omnibus operibus Deum, ut finem, nec id, quod perfectius est, operari, etsi tutius sit: ergo non erit vitium, sed potius virtus moralis Deo intuitu mercedis famulari.

Et cum haec propositio coincidat cum 10. & 11. nihil addo, sed vide dicta in illis.

DECIMA QVARTA propositio.

TIMOR GEHENNAE NON est supernaturalis.
Damnata.

EXPLANATIO.

1135 S upponendum 1. quod attritio distinguitur à contritione in eo, quod contritio est dolor de peccatis propter Deum summè dilectum. Attritio verò est, dolor de peccatis propter alia motiva. Quae autem sint haec motiva? Ad duo capita communiter reducuntur, nimirum ad metum gehennae, & poenarum; & ad turpitudinem peccati: & ad haec reducitur ea Tridentin. sess. 14. cap. 4.

1136 2. Supponendum, quod ut timor gehennae, aut poenarum possit esse materia Sacramenti Penitentiae, debet esse cum respectu ad

Adverte, quod tale odium in peccatum, vtpotè attritio purè naturalis, non sufficit ad materiam Sacramenti Pœnitentiæ, vt dictum est in propositione 57. ab Innocent. XI. damnata.

DECIMA PROPOSITIO.

INTENTIO, QVA QVIS detestatur malum, & prosequitur bonum, merè vt celestem obtineat gloriam, non est recta, nec Deo placens.
Damnata.

EXPLANATIO.

1123 **S**upponendum 1. duplicem esse finem in actibus humanis, & finis operis, & finis operantis. Finis operis coincidit cum obiecto, & est in quem actio sua aptè natura immediatè tendit, ob idque dicitur: *Finis operis, & finis proximus, aut finis intrinsecus. Finis operantis*, distinguitur ab obiecto immediato, & est in quem actus dirigitur ex libera voluntate eius, qui operatur, qui proinde vocatur: *Finis operantis, extrinsecus, vel remotus.* Vt dum quis vult dare eleemosinam ad satisfaciendum pro peccatis; hoc quod est subvenire indigenti per illam, est finis operis proximus, & intrinsecus talis actus: satisfactio verò est finis operantis, & extrinsecus. Aliquando coincidit finis operantis cum fine operis, scilicèt, quando operans nullum alium finem in-

tendit, nisi obiectum actus; & nota, quod finis magis propriè, & communitè sumitur pro fine operantis, vt colligitur ex D. Thoma 1. 2. quæst. 18. art. 4.

1124 2. Supponendum, duplicem dari amorem, alterum amicitia, concupiscentia alterum; amor amicitia est, quo alium propter se diligimus. Amor concupiscentia est, quo alium, vt nobis proficuum amamus: vnde charitas Theologica inclinatur ad Deum amandum amore amicitia. Spes Theologica inclinatur ad Deum prosequendum amore concupiscentia, quia nobis est, & erit conveniens beatificando, & auxilia ad beatitudinem assequendam, pro hoc tempore præbenda; & totum hoc est obiectum spei primarium, & cuius gratia: nos autem sumus obiectum cui; ita Div. Thom. 2. 2. quæst. 17. art. 8. in corpor. & quæst. 26. art. 3. ad 3. & quæst. 4. de virtut. art. 3. in corpor. vide Salmant. tom. 3. tract. 9. disp. 1. num. 61. & 75. & in arbore prædict. num. 18.

Vnde peccatum dupliciter detestari potest, vel quia disconveniens personæ dilectæ, vel quia nobis impeditivum alicuius boni ex illa assequendi.

1125 Sentiendum ergò est, quod detestatio peccati, & prosecutio boni ex fine solum assequendi coelestem gloriam, est reiecta, & Deo placens: quia ita declarat Alexand. & ita definit Tridentin. sess. 6. cap. 11. de reformat. & canon. 31. in fine; & in-

con:

confirmationem afferuntur ab ipso Concilio, tum Davidica verba, Psalm. 118. *Inclinavi cor meum ad faciendas iustificationes tuas propter retributionem.* Tum illud Pauli ad Hebræos 11. loquendo de Moyse; *quod respiciebat in remunerationem;* & addo verba lib. Sapient. cap. 6. nimirum, *Concupiscentia sapientia deducit ad Regnum.*

Et sic hæretica reputanda est hæc propositio, quia expressè, & immediatè est error contra veritatem ab Ecclesia definitam.

1126 Ratione convincitur falsitas illius: nam amor concupiscentia erga Deum rectissimus est, & actus spei Theologica; sed qui ex motivo solum assequendi beatitudinem, operatur bonum, vel detestatur malum, non potest non respicere Deum, à quo solum pendet, quod nobis dentur dona coelestia: ergò detestatio peccati, & actus ab obiecto bonus, ex hoc fine tantum factus, laudabilis est; quia talis finis bonus est; & actus humani recipiunt ex fine bonitatem, vel malitiam, secundum eius moralitatem. Vide Salmant. tom. 3. tract. 11. disp. 5. dub. 2.

UNDECIMA PROPOSITIO.

OMNE QVOD NON EST EX fide Christiana supernaturali, quæ per dilectionem operatur, peccatum est. Damnata.

EXPLANATIO.

1127 **H**æc propositio addit plus erroris ad propositionem 8. nam illa solum

de Infideli loquebatur: hæc autem etiam Catholicos sine gratia gratum faciente comprehendit.

Pro quo adverte, quod aliqui etiam Catholicorum volentes istum errorem declinare, clarè & immediatè contra decisionem Tridentin. sess. 6. canon 7. militantem, assererent, quod licèt habens Theologicam fidem, etiam si in peccato lethali sit, aliqua possit bona opera facere, secus verò Infidelis: de quo vide Montefin. in 1. 2. quæst. 109. disp. 27. quæst. 4. §. 3. & Salmant. tom. 5. de gratia, disp. 2. dub. 2. num. 20.

1128 Hæc propositio hæretica iudicanda est: quia immediatè opponitur decisioni fidei; vide num. 1114.

Probatur ratione: quod peccator possit facere opera bona moraliter: nam si non adimplet præcepta legis naturæ, aut positivæ, peccat, quia illum obligant: ergò si adimplet, non peccat; patet consequentia, alias non obligarent, cum nemo ad opera peccaminosa obligetur; vide num. 1119.

DVODECIMA PROPOSITIO.

QVANDO IN MAGNIS PECCATORIBUS deficit omnis amor, deficit etiam fides, & etiam si videantur credere, non est fides Divina, sed humana.

Damnata.

EXPLANATIO.

1129 **S**upponendum 1. quod fides in communi loquendo, est assensus ad audita,

prop.

ad Deum, id est, quod timeatur poena, ut à Deo in odium peccati infligenda, & hoc modo attritio, seu retractatio peccati, est conversio in Deum (ut debet esse ad dispositionem proximam gratiae in Sacramento) non tamen ex amore, sed ex timore servili, quae est imperfecta conversio, seu contritio; quia magis dolet de poena, quam de peccato; ita Lug. de poenitent. disput. 5. sect. 9. à numero. 138.

1137 Hinc est, quod timor poenae ab homine minatae, v. g. à Iudice, non potest esse materia Sacramenti; quia non est cum respectu ad Deum; & sic non est timor Dei, seu Divinus, sed hominis, seu humanus.

Et nota cum Lugo, num. 137. contra Vazquez, quod Ly *timor poenarum*, quod Tridentin. ponit, intelligitur etiam de poenis temporalibus, ut est Purgatorium, aut pestis, vel aliud huius vitae damnatum, à Deo in poenam peccati infligendum: nam adducitur in exemplum à Tridentin. poenitentia Ninivitarum, quae facta fuit ob metum excidii suae Civitatis; ita etiam Suar. de poenit. disp. 5. sect. 2. num. 15.

1138 Sentiendum ergo est, quod timor gehennae est supernaturalis: quia ita declarat Alexand.

Ratio est: nam dolor de peccatis ob timorem gehennae est donum Dei, & procedit ex impulsu Spiritus Sancti, & proximè ad gratiam in Sacramento disponit, ut

Trident. ait, sess. 14. cap. 4. ergo timor gehennae supernaturalis est.

1139 Sed adverte: quod ut talis attritio sit supernaturalis, debet excludere voluntatem peccandi, ut declarat Concilium: nam si dolens eliceret hunc actum: *Detestor peccatum propter poenas Inferni, sed si non esset Infernus, peccarem.* Eset actus peccaminosus; quia est affectus ad peccatum, & timor mundanus; vide Suarez de poenitent. sect. 1. num. 5. & Lugo, num. 144. si tamen illam conditionalem apponatur ad declarandam proclivitatem tantum, non erit peccatum.

Hæc propositio damnata, ad minus erronea est, ut bene probat Corella hic, num. quæst. 3. & affert pro hoc asserto nostrum Anton. à Spirit. Sanct. in Direct. Confession. tom. 1. tractat. 5. disp. 3. sect. 8. num. 115. cum aliis.

1140 Non damnatur hic opinio asserens, quod attritio cognita ut talis, non sufficit ad Sacramentum Poenitentiae, sed quod requiritur, ut ad minus invincibiliter iudicetur contritio; & est Soti, Ledesmae, & aliorum apud Suarez, disp. 20. de poenitent. sect. 1. num. 7. & ex ea assumunt argumentum, Suarez, disp. 14. numer. 18. & Sanchez, tom. 1. De calogi, lib. 1. cap. 1. num. 34. ad probandum, quod in articulo mortis obligatur homo sub mortali, etiam suscipiens Sacramentum Poenitentiae, ad eliciendam contritionem, saltem existimatam; quia debet tunc securius eligere.

Conj

Contraria tamen opinio, asserens, quod sufficit ad Sacramentum, & ipsius fructum attritio in re, & ut talis cognita, est communis, & tenenda.

1141 Nota, quod sententia Hugonis, Richard. Alenf. Gabriel. & aliorum apud Suarez de poenitent. disp. 22. sect. 1. asserentium, requiri necessàriò ad hoc, ut per Poenitentiae Sacramentum communicetur gratia habitualis, veram in re contritionem, taliter quod attritio, existimata contritio, non sufficiet ad effectum Sacramenti, vocatur à Vazquez in præsent. quæst. 92. artic. 1. num. 2. hodiè periculosa; & ait Moya, tom. 1. tract. 3. disp. 5. quæst. 1. num. 10. esse definitum in Tridentin. sess. 14. cap. 4. non requiri, neque ad valorem, neque ad fructum huius Sacramenti contritionem in re.

DECIMA QUINTA propositio.

*ATTRITIO, QUAE METU
gehennae, & poenarum concipitur,
sine dilectione benevolentiae Dei
propter se, non est motus bo-
nus, & supernaturalis.
Damnata.*

EXPLANATIO.

1142 Vide explicationem propositionis præcedentis, cuius error in ista includitur.

Adverte, quod licet hæc pro-

positio non asserat expressè, quod hic actus attritionis sine Dei dilectione est malus, seu peccatum; sicut septima propositio, vel sicut undecima, & sicut Lutherus, qui affirmabat timorem Inferni esse malum; id tamen videtur sonare, Ly non est motus bonus; ex quo benè inferebat, non esse supernaturalem; sed hoc ad minus erroneum est, propter rationem, & alia dicta à num. 1139. vide Banez, 2. 2. quæst. 14. art. 4.

1143 Non videtur, esse hic damnatam opinionem Francisci Silvii, quæst. 4. supplementi, art. 3. asserentis, non sufficere attritionem, quae non includat aliqualem Dei amorem super omnia, ad minus debilem, ad iustificationem in Sacramento; de qua meminit Lugo de poenitent. disp. 5. sect. 9. num. 133. & Mag. Lumbier super propositionem 1. damnatam ab Innocent. XI. & ratio, cur videatur hic non damnari, est: quia præsens propositio assererat, motum attritionis ex metu gehennae sine dilectione Dei, non esse bonum, ac supernaturalem; & Silvius hoc non dicit, sed quod si attritio non habeat (etsi bona) aliqualem Dei super omnia amorem, non sufficit, etiam intra Sacramentum, ad iustificationem; & est quid distinctum. Detestor tamen hoc assertum, quia opponitur Tridentin. sess. 14. cap. 4. ut ait Lug. à num. 133.

Maneat ergo, materiam proximam sufficientem ad valorem, & fructum Sacramenti Poenitentiae esse.

esse attritionem, etsi ex timore gehennæ supernaturalis, hoc est, ex impulsu Spiritus Sancti, ut ait Tridentin. Non tamen requiritur contritio, nec illa, quæ ad minus amorem Dei affectivum, seu inefficacem includat, ut sensere Æstius, Silvius, Iansenius, apud Gonet de pœnit. disput. 7. art. 2. & alii apud Salmantic. tom. 12. 2. part. tractat. 24. disp. 7. dub. 1. §. 6. num. 39. Quorum præcipuum fundamentum est; quia solus ille actus potest esse ultima dispositio in Sacramento Pœnitentiæ, qui est ultima dispositio ad eius effectum, nimirum, gratiam, qui omnem excludit voluntatem peccandi; sed attritio sola ex timore gehennæ non excludit voluntatem peccandi: ergo non sufficit attritio pro effectu, id est, gratia adipiscenda ex Pœnitentiæ Sacramento. Minor, in qua difficultas viget, probatur: nam, quæ ex timore fiunt, sunt involuntaria secundum quid, & quasi conditionatè, explicanturque hoc affectus; hoc nollem facere, si hoc malum, seu periculum non vrgeret; & oppositum facerem, si tolleretur periculum: ergo se attritione, seu ex timore gehennæ dolens, hoc affectu implicatur; si gehenna mihi non immineret, peccatum non detestarer, sed illud amplecterer: ergo cum dolore peccati ex timore gehennæ permanet in peccatore amor, seu affectus ad peccatum; sicut proiciens merces in mari ex timore naufragii; licet plus amet se, & non naufr-

grari, amat tamen, etsi amore inefficaci, hoc est, affectivè, ipsas merces, quas non proiceret, si periculum non immineret. Imò potius sentit, se obligatum agnoscere, eas perdere; sed dissonum est, huius generis, vel speciei timorem, hoc est, attritionem sufficientem esse ad valorem, & fructum Sacramenti Pœnitentiæ: cum affectum ad peccatum conservet; ergo iste dolor non sufficit ad valorem, & fructum Sacramenti; sed requiritur dolor, seu detestatio peccati, qui amorem saltem effectivum Dei includat, qui solus peccatum verè detestat.

Respondeo ad hoc argumentum, negando minorem de attritione à Trident. exacta: nam ea attritio est supernaturalis, utpotè ex impulsu Spiritus Sancti. Quomodo autem ex vna parte sit timor servilis prædicta attritio, & ex alia voluntatem peccandi excludat, non difficulter componitur: nam qui ex impulsu Spiritus Sancti dolet de peccato ex timore gehennæ exorto, non dolet conservando affectum ad peccatum, seu cum conditione implicita, quod peccatum non odisset, si gehenna non esset, sed præcisivè se habendo. Ita, quod vitare culpam, illamque odisse, habeat pro fine proximo, & evasionem pœnæ non includendo, nec excludendo ordinem ad ulteriorem finem bonum, aut malum; & hunc timorem nos docet Spiritus Sanctus, cum ait, Ecclesiast. 7. Me-

morare novissima tua, & in æternum non peccabis.

Ad illud de Nauta in mari proiciente merces; dicendum, quod merces de se non causat naufragium: & ideò odium projectionis earum in ea circumstantia naufragii componitur cum amore earum secundum se: si verò merces de se essent causa naufragii, eo ipso odium earum, imminente naufragio, esset odium ipsarum absolutè, nullo retento affectu ad merces secundum se, & sic odium peccati actualis, ut infert sui pœnam, sive ex motivo fugiendi pœnam ei correspondentem, etiam extenditur ad peccatum secundum se; quia peccatum ex se est causa illius naufragii, seu pœnæ ignis; ita, & ferè per eadem verba NN. Salmant. citat. num. 32. & 48. vide illos, quia doctissimè, & fusè doctrinam istam dilucidant.

DECIMA SEXTA. propositio.

ORDINEM PRÆMITTENDI satisfactionem absolutioni induxit, non politia, aut institutio Ecclesie, sed ipsa lex Christi, & præscriptio naturæ rei id ipsum quodammodo dictante.

Damnata.

EXPLANATIO.

Adverte, quod hæc propositio duplicem sensum habere potest, in illis verbis; **Ordi-**

nem præmittendi satisfactionem absolutioni, vnus est de impositione pœnitentiæ à Confessario, alius de adimplerione illius à pœnitente.

Si loquitur de impositione pœnitentiæ, sentiendum est 1. quod ordo præmittendi satisfactionem absolutioni non fuit institutus à Christo Domino, nec provenit ex natura iudicii Sacramentalis; quia ita declarat Alexand. Ratio est: quia satisfactio non est pars essentialis, sed integralis Sacramenti; & sic absque illius impositione dabitur Sacramentum, & illius fructus, si alia ad hoc necessaria dentur: ergo neque ex essentia, seu natura Sacramenti, neque ex lege Christi (qui ea tantum, quæ in hoc Sacramento ex ipsius indigentia erant, instituit) ortum habuit, quod præmittatur.

1145. Sentiendum est 2. hanc praxim imponendi ante absolutionem satisfactionem, fuisse ab Ecclesia introductam; quod quidem est inter Theologos commune, & quoad hanc partem hæc propositio est temeraria, utpotè opposita Ecclesie, & Doctorum receptui, iuxta dicta in advertentiis, num. 1024.

1146. Non damnatur hic 1. asserere, solum esse veniale, non imponere pœnitentiæ, ob peccata venialia, aut lethalia iam confessa, si levis esset imponenda, sicut pœnitens non peccat mortaliter, eam non adimplendo; ita Dian. 6. part. tract. 6. ref. 44. & N. Ant. à Spir. Sanct. de pœn. n. 1604.

1147 2. Non damnatur opinio satis communis, quod satisfactio potest imponi, seu commutari immediate post absolutionem; quia adhuc reputatur idem iudicium; ita Curs. Mor. tom. 1. tract. 6. cap. 10. punct. 6. num. 75. & Conink de poen. disp. 10. dub. 8. Tutius tamen est, ut plerique advertunt, ante absolutionem imponere, ne poenitens, data absolutione, eam recuset; ita Bonac. de poenit. disp. 5. quaest. 5. sect. 3. punct. 3. num. 7.

1148 Si sensus propositionis est de adimplerione satisfactionis; sentiendum est, quod ex nulla lege, vel consuetudine, datur obligatio praemittendi adimplerionem satisfactionis absolutioni, ut iam declaratum erat à Sixto IV. contra Petrum de Osma, damnante eius opinionem, ut erroream, propter rationem datam, num. 1145.

1149 Aliquando tamen expediet, quod poenitens aliquam medicinalem poenitentiam adimpleat ante absolutionem; vide Lugo de poenit. disput. 25. num. 8. & 28. Et ipsamet dilatio absolutionis, etiam in poenitente verum emendae propositum habente, medicina est. Quibus in casibus id fieri possit, & expediat, vide in explicatione propositionis 60. ab Innoc. XI. damnatae, n. 919. & 956.

(*)?S?(*)?S?(*)

DECIMA SEPTIMA propositio.

PER ILLAM PRAXIM MOS
absolvendi, ordo poenitentiae est
inversus. Damnata.

EXPLANATIO.

1150 **H**aec propositio in suo asserto refertur ad praecedentem; & videtur eius genuinam intelligentiam esse iuxta secundum sensum immediate positum à numero. 1149. & 1150.

1151 Sentiendum est, quod per praxim mos absolvendi ante adimplerionem satisfactionis, non est inversus ordo, quem petit poenitentia: quia ita declarat Alexand. contrarium, ut errorem damnando, iuxta dicta num. 1149. & 1150.

Ratio damnationis est: nam expectare adimplerionem poenitentiae ad absolutionem; vel est, quia ita exigit natura Sacramentalis iudicii, vel ut de emendatione poenitentis prius se Confessor certificet, vel ut securus sit de proposito emendationis; si primum, aut secundum, nititur falso fundamento; quia absolutio Sacramentalis solum petit propositum emendae pro dispositione poenitentis, etiam si de non emendatione timeatur; non verò petit ipsam emendationem.

1152 Si tertium, dico, quod non requiritur in Confessario cer-

ti-

titudo moralis infallibilis, sed solum probabilis propositi poenitentis; & quando nihil in poenitente advertitur dictans, non adesse hoc propositum, praesumi debet, illud habere; vide numer. 1149. & 1150.

DECIMA OCTAVA propositio.

CONSVETUDO MODERNA
quoad administrationem Sacramenti Poenitentiae, etiam si plurimorum hominum sustentet auctoritas, & multi temporis diuturnitas confirmet, nihilominus ab Ecclesia non habetur pro usu, sed pro abusu. Damnata.

EXPLANATIO.

1153 **N**on facile percipitur, quid haec propositio intelligat per hanc modernam consuetudinem in administrando Poenitentiae Sacramento; probabilius colligitur, tum ex contextu, tum ex assensu circa hoc Iansenistarum, quod loquitur de eodem assumptu, ac duo praecedentes; sed circa quodcumque loquatur, iudico esse temerariam, & Ecclesiae iniuriosam, propter illa verba: *Nihilominus ab Ecclesia non habetur pro usu, sed pro abusu.* Nam Ecclesia Sancta nullum in re gravi circa administrationem Sacramenti abusum tolerat; sed potius iuxta naturam, & reverentiam huius Sacramenti, & fidelium profectum disponit, & vult eius administrationem fieri, &

abusus in re gravi exterminat; ut videri est in Trident. tota ferè, sess. 14.

1154 Doctor Hebas in hanc propositionem, doctè, & dexterè congerit sequentia, quae suis verbis placuit apponere: (Potest *ait*) etiam intelligi propositio de parvis poenitentis nunc impositis, ad quod dicimus: Primò, quod tenetur Confessor aliquam imponere, ut integritas Sacramenti servetur; sic Trident. sess. 14. cap. 3. & 8. (*vide num. 1147.*) Secundò, quod non debet servari modus antiquus; quia his temporibus severitatem redolet. (*Vide Mendum in Bullam Cruciate, disp. 6. cap. 1. num. 7. & 11. Vbi dicit, quod indulgentiis suppletur spatium temporis pro poenitentis inunctis.*)

Tertiò, quod impositio poenitentiae aliqualis in articulo mortis manet sub dubio Authorum, sed probabilius est aliqualem imponi debere, sicut vehementissimè contrito. (*Vide Curs. Moral. tom. 1. tract. 6. cap. 10. punct. 2. à num. 21.*) Quarto, quod tempore Iubilei minima sufficit. Quintò, quod non petente poenitente, non potest imponi publica poenitentia, adhuc pro publico delicto; ita ferè omnes Theologi contra paucos apud Navarrum, in cap. Sacerdos, num. 13. (*Vide ut solidius hoc intelligas, citatum Cursum, punct. 3. num. 39. vbi ait: Nam si poenitens tenetur scandalo satisfacere, per aliquam publicam poenitentiam, non est absolvendus, nisi eam admittat: si tamen detur aliud medium sedandè*

S

scand-

scandalum; non est imponenda reluctanti, neque sine absolutione dimittendus.) Sextò, quod poenitens tenetur acceptare poenitentiam rationabilem à Confessario impositam.) Hucusque Doct. Hebas, præter inclusa in semicirculis.

DECIMANONA
propositio.

HOMO DEBET AGERE
toto vitæ tempore poenitentiam
pro peccato originali.
Damnata.

EXPLANATIO.

1155 **S**entiendum est, hominem non teneri agere poenitentiam, toto vitæ tempore pro peccato originali; quia ita declarat Alexand. Ratio est: tum, quia in Trident. sess. 5. num. 5. definitur, quod per Baptismum tollitur peccatum originale, tam quoad reatum, poenam, videlicet, quam quoad omnem rationem peccati, seu culpæ; contra hæreticos asserentes, solum radi: ergò non est obligatio ad poenitentiam pro ipso, cum poenitentia sit poenam tenere pro reatu peccati; ex quo sequitur, quod non solum toto vitæ tempore, non detur talis obligatio, quod hic expressè declaratur, verum neque aliquo.

1156 Tum etiam, quia actus virtutis poenitentiae propriè sumptæ dicunt, vel includunt retractationem peccati commissi: ergò nō

potest fieri propriè poenitentia pro peccato originali. Patet consequentia: nam retractatio est respectu actuum voluntatis propriè: ergò cum peccatum originale non sit commissum per propriam voluntatem (& ideò in posteris non est peccatum actuale, nec personale, sed habituale, & voluntarium terminativè, id est, per voluntatem Adami, moralitèr in voluntate posterorum terminatam) non potest pro illo propria poenitentia dari; vide D. Thom. 3. part. quæst. 84. artic. 2. ad 3. & Salmant. tom. 4. disp. 14. dub. 2. §. 1. num. 31.

1157 Hæc damnata propositio, vel est hæretica, eo quod supponat, non esse deletum originale peccatum quoad reatum, contra Tridentin. vel ad minus erronea, vel hæresi proxima; quia in suo asserto conclusioni ex decisione Concilii illatæ opponitur, nimium, non deberi pro originali poenitentia; cum Tridentin. asserat, esse deletum quoad culpam, & poenam; vide dicta in advertentiis, num. 1019. & 1020.

VIGESIMA PROPOSITIO.

CONFSSIONES APVD
Religiosos factæ, pleraque, vel sacrilegæ sunt, vel invalidæ.
Damnata.

VIGESIMA PRIMA
propositio.

PAROCHIANVS POTEST
Suspiciari de Mendicantibus, qui
elemosinis communibus vivunt, de
imponenda nimis levi, & incongrua
poenitentia, seu satisfatione ob
quæstum, seu lucrum subsidii
temporalis.
Damnata.

EXPLANATIO.

1158 **Q**uis, nisi status Religiosi inimicus has assertiones proferret? Quæro à te, o satis audax: Quid tuam stimulat mentem, ut talia audeas affirmare? Est ne invidia tua impatientèr ferens prosperos Religiosorum progressus? Ipsi namque sedulo proximorum spirituales salutem verbo, & exemplo procurant; & totis viribus conantur peccatores ad poenitentiam revocare, peccatorum sæda, lethalia, & lugubria damna præ oculis apponendo; & peccandi occasiones salutari medicina removendo: Deo pro hoc adipiscendo sine, se hostiam sanctam, & rationabilem exhibendo. Quid de Ecclesia Dei fieret, ait Chri-

stus Dominus Seraphicæ Virgini, & meæ parenti Theresiæ, nisi Religionibus fulciretur? Sed quid detineor, cum experientia hoc textetur; satis ostendis, qui talia vociferaris, Sanctissimæ Dei Ecclesiæ, infirmum te fulcimentum præstare.

1159 Sentiendum ergò est 1. Contra vigesimam propositionem, confessiones apud Religiosos factas, non esse sacrilegas, neque invalidas: quia ita declarat Alexand.

Supponitur in hac propositione, quod non deficit Religiosis, neque approbatio à Tridentin. petita, nec iurisdictio ad hoc munus requisita, & hoc supposito, damnantur prædictæ propositiones; quia sunt statui Religioso iniurius, item piarum aurium offensivæ, insuper, quia scandalosæ; ita Corell.

1160 Sentiendum est 2. Contra vigesimam primam propositionem, non dari fundamentum ad hoc, ut Parochianus possit suspiciari de Mendicantibus, qui communibus elemosinis vivunt, quod in congruam, & levem poenitentiam imponent poenitentibus ob quæstum, seu lucrum subsidii temporalis: quia ita declarat Alexand.

Et licet (quod Deus avertat) ita fieret, non ideò ex parte Mendicantis absolventis esset invalida confessio; quia satisfactio non est pars essentialis Sacramenti Poenitentiae, ut dixi num. 1145.

1161 Dixi, ex parte Mendi-